

1.Dönem Tekrar 10

1.

Mustafa Kemal Maarif Kongresi'nin açılış konuşmasında:

"Saygıdeğer Hanımlar, Efendiler,

Bugün Ankara, Öğretmenler Kongresi'nin burada toplanmasıyla övünmektedir. Gelecek için hazırlanan vatan çocuklarına, hiçbir zorluk karşısında baş eğmeyerek sabırla çalışmalarını ve ana babalarına da yavrularının eğitimlerini tamamlamak için her fedakârlığa katlanmaktan çekinmemelerini öneririm. Silahıyla olduğu gibi beyniyle de mücadele etmek zorunda olan milletimizin, birincisinde gösterdiği gücü ikincisinde de göstereceğine asla şüphem yoktur. Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken yabancı unsurlarla mücadele gereği ve millî düşünceleri boğmaya çalışan her karşı fikre şiddetle karşı koyma gereği onlara öğretilmelidir. İşte biz, bu kongrede, çizilmiş eski yollarla geleceği konuşmak değil belki söylediğim şartları taşıyan sanat ve beceri yolu bulup millete göstermek zorundayız. Maarif Vekâleti'nin öğretmen ve uzmanlardan oluşan bir ilim ve kültür kongresini Ankara'da toplamayı düşünmesini ve bugünkü zor şartlara rağmen bu girişimdeki başarısını büyük bir beğeni ile anlarım." ifadelerini kullanmıştır.

Sabahattin Arıbaş, Türk Eğitim Tarihi, s. 205

Mustafa Kemal'in Maarif Kongresi açılış konuşması;

- I. Millî eğitim,
- II. Çağdaşlaşma,
- III. Akılcılık,
- IV. Gelenekçilik

kavramlarından hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III

2.

Aşağıda BMM'ye karşı çıkartılan ayaklanmalar verilmiştir.

İstanbul Hükûmeti'nce Doğrudan Çıkartılan Ayaklanmalar
a. Anzavur Ayaklanması
b. Kuvâ-yı İnzibatiye (Halife Ordusu)
İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletlerinin Kışkırtması Sonucu Çıkan Ayaklanmalar
a. Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı Ayaklanmaları
b. Çapanoğulları Ayaklanması
c. Çopur Musa Ayaklanması
ç. Millî Aşireti Ayaklanması
d. Koçgiri Ayaklanması
e. Cemil Çeto Ayaklanması
f. Delibaş Mehmet Ayaklanması
g. Ali Batı Ayaklanması
Azinlıkların Çıkardığı Ayaklanmalar
a. Rumların Çıkardığı Ayaklanmalar (Pontus)
b. Ermenilerin Çıkardığı Ayaklanmalar
Kuva-yı Milliye Yanlısı Olup Sonradan Ayaklananlar
a. Çerkez Ethem Ayaklanması
b. Demirci Mehmet Efe Ayaklanması

Buna göre ayaklanmalarla ilgili,

- I. İstanbul Hükûmeti düşman devletlerle iş birliği içerisinde hareket etmiştir.
- II. İşgallere karşı halkın içerisinde oluşturulan silahlı gruplarda işgalcilerin girişimlerine destek olmuşlardır.
- III. BMM toprakların bir kısmında isyancılarla mücadele etmek zorunda kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

3. **Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:**

- Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında bütün Osmanlı ordusu terhis edilecektir.
- Hükümet haberleşmesi dışında telsiz, telgraf ve kabloların denetimi itilaf devletlerinde olacaktır.
- İtilaf devletleri güvenliklerini tehdit eden bir durumda istedikleri yeri işgal edebileceklerdir.

Antlaşmanın bu maddelerine göre İtilaf Devletleri'nin aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) İşgaller sırasında Türk milletine destek sağlamayı
- B) Osmanlı topraklarının işgalini daha kolay hale getirmeyi
- C) Gerçekleştirecekleri işgallere hukuki dayanak oluşturmayı
- D) Anadolu'nun işgalini Türk ve dünya kamuoyundan saklamayı

4. **Mustafa Kemal, okullarda düşüncelerini yaymak için arkadaşlarına konuşmalar yapmış, hatta Harp Akademisinde arkadaşlarıyla birlikte bir gazete bile çıkarmıştı. Harp Akademisinde Mustafa Kemal sınıf çavuşluğu görevini yerine getirmişti.**

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Öğrenim sürecinde sorumluluk almıştır.
- B) Daha okul hayatındayken arkadaşlarına liderlik yapmıştır.
- C) Arkadaşlarıyla beraber örnek çalışmalar yapmıştır.
- D) Harp Akademisini sınıf birinciliğiyle bitirmiştir.

5. **Karşılaştığı bütün güçlüklerle rağmen mücadelesine devam eden Mustafa Kemal bir yandan ordunun eksikliklerini giderirken diğer yandan taarruz planını gizli tutmaya özen gösterdi.**

Mustafa Kemal'in taarruz planını gizli tutması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Düşmanın beklemediği bir sırada harekete geçmek istemesiyle
- B) İstanbul Hükümeti'nin taarruza engel olabileceğiyle
- C) TBMM'nin olaylardan haberdar olmamasının istenmesiyle
- D) Halkın daha fazla desteğinin alınmak istenmesiyle

6. **"Ermenilerin Doğu Anadolu'da yaptıkları haksızlıkları önlemek amacıyla Vilayet-i Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-ı Millîye Cemiyeti'ni kurduk. Daha sonra şu kararları aldık:**

- Bölgeden kesinlikle göç edilmeyecektir.
- Doğu Anadolu'nun tarihi, kültürü ve coğrafyasıyla bir Türk bölgesi olduğu dünyaya açıklanacaktır.

Bölgede yaşayanların verdiği bu bilgilere göre bu kararların alınmasının gerekçeleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer alır?

- A) Ermenileri Doğu Anadolu Bölgesi'nden çıkarmak
- B) Ermeniler'e karşı azınlık duruma düşmemek
- C) Wilson İlkeleri kararlarının uygulanmasına karşı çıkmak
- D) Türk halkının yaşadığı şehirlere azınlıkların yerleşmesini sağlamak

7. **Kütahya-Eskişehir Savaşlarının sonrasında yaşanan tartışmalara son vermek için Mustafa Kemal TBMM'den üç aylığına tüm yetkilerini kendisine devretmesini istedi. TBMM, Mustafa Kemal'in bu önerisini kabul ederek 5 Ağustos 1921'de Mustafa Kemal'e "başkomutanlık" yetkisini verdi.**

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Mustafa Kemal ne zaman "başkomutan" olmuştur?
- B) Mustafa Kemal'e niçin "başkomutanlık" yetkisi verilmiştir?
- C) TBMM'de Kütahya-Eskişehir Savaşları sonrası tartışma yaşanmış mıdır?
- D) Başkomutanlık yetkisi ilk kime verilmiştir?

8. İtilaf Devletleri kalıcı bir barışın sağlanması için Lozan'da toplanacak barış konferansına 28 Ekim 1922'de İstanbul Hükümeti ve TBMM Hükümeti'ni birlikte davet etmişlerdir. Bunun üzerine TBMM, 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırarak konferansa Türk milleti adına tek başına katılmıştır.

Buna göre;

- I. İtilaf Devletleri, iki Türk tarafı arasındaki görüş ayrılıklarından çıkar sağlamayı amaçlamışlardır.
- II. Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.
- III. Barış görüşmelerinde Türk tarafını sadece TBMM Hükümeti temsil etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

9. Sevr Barış Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır.

- Boğazların yönetimi İtilaf Devletleri'nin eline geçecektir.
- Anadolu'nun doğusunda Ermenistan, güneyinde Kürdistan bağımsız devletleri kurulacaktır.
- İzmir ve çevresi Yunanlılara bırakılacaktır.
- Türkiye'nin ordusu 50.000 kişilik bir düzeye indirilecek ve bu ordunun çoğu jandarma olarak görev yapacaktır.

Bu maddelere göre Osmanlı Devleti'nde;

- I. Ulusal egemenlik,
- II. Stratejik konum ve sınırlar,
- III. Askerî

alanların hangilerinde kısıtlamalar meydana geldiği söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

10. XVIII. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan ve her konuda akla öncelik tanıyan düşünce sistemine aydınlanma, bu düşünce sisteminin etkisiyle bilim ve felsefede büyük gelişmelerin olduğu bu yeni döneme Aydınlanma Çağı denmiştir. Bu dönemde Avrupa'da bazı aydınlar, yazdıkları eserlerle toplumu, devlet olgusu ve yönetim biçimleri konularında aydınlatmışlardır. Aydınlanma çağının sonucu olarak bilim, sanat, edebiyat, siyaset ve sosyal alanlarda önemli eserler verilmiştir. Aydınlanma çağıyla 1789 tarihinde yaşanan Fransız İhtilali, tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırlamıştır. Bu durumdan en çok etkilenenler ise Osmanlı Devleti ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu gibi farklı milletleri bünyesinde barındıran devletler olmuştur.

Bu bilgilere göre;

- I. Çok uluslu devletlerin toprak bütünlüğü tehlikeye girmiştir.
- II. Avrupa'da birçok alanda değişim yaşanmıştır.
- III. Monarşik sistemler güç kazanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

11. – Mondros Ateşkes Anlaşması imzalandığında işgal altında olmayan Türk vatanının tümü ayrılmaz bir bütündür.
- Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olan ayrıcalıklar kaldırılmalıdır.
- Gayrimüslimlerin hakları, komşu ülkelerdeki Müslümanların da aynı haklardan yararlanmaları koşuluyla kabul edilecektir.

Misakımillî'nin belirtilen kararlarında aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmamıştır?

- A) Kapütülasyonlar
B) Vatanın bütünlüğü
C) Tam bağımsızlık
D) Millî egemenlik

12. Halkın kendi içinde örgütlenerek Maraş'ı düşman işgalinden kurtarması Millî Mücadele'de kazanılan ilk zafer oldu. Henüz Büyük Millet Meclisinin açılmadığı ve düzenli ordunun kurulmadığı bir dönemde kazanılan bu zafer, ülke içinde ve dışında büyük yankılar uyandırdı.

Bu bilgilere bakılarak;

- I. Kuvâ-yı Millîye düzenli ordu kurulmadan önce düşmana karşı başarı elde etmiştir.
- II. Maraş, bölge halkı tarafından kurtarılmıştır.
- III. Meclis, Maraş halkına düzenli birlikler göndererek destek vermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III

13. "Ah o sebep olanlar ah, eviniz yıkılsın. Güzel güzel yaşıyorduk. Müslümanların, süremediği sefayı biz sürüyorduk. Bizim gençlerimizi kandırarak kendi emelleri uğruna çalıştırdılar. Şimdi her birimiz dünyanın bir yerindeyiz."

(Karapit Nedeniyan, Kapalıçarşı'da halıcı)

Yukarıdaki metinde I. Dünya Savaşı sırasında Van'daki Ermeni İsyanı'na şahit olanların dilinden dökülen cümleler verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ermeniler, Osmanlı Devleti sınırlarında rahatça yaşamışlardır.
- B) Rusya ve İngiltere'nin teşvikleriyle doğuda Ermeniler devletlerini kurdular.
- C) Ermeni İsyanı, siyasi amaçlı bir harekettir.
- D) İtilaf Devletleri, Osmanlı topraklarını paylaşmak için Ermenileri kullanmışlardır.

14. "Atatürk, zaferi sağlayan bu ordunun kurulmasına ve savaşın kesin vuruşla yönetilmesine ve sevk edilmesine de hakkıyla baş komutanlık etmiştir. Ümitsizlik anlarını yenmiş, imkânsızlık unsurlarını etkisiz bırakmıştır."

İsmet İnönü

İsmet İnönü'nün Atatürk ile ilgili bu sözü onun;

- askerî deha,
- kararlılık,
- azimli olma,
- gerçekçi olma

yönlerinden kaç tanesi ile ilişkilendirilebilir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

15. Sivas Kongresi öncesinde Damat Ferit Paşa, şeyhülislamdan Mustafa Kemal'in vatan haini olduğuna dair fetva almış, bu fetvayı da İngiliz uçaklarıyla tüm Anadolu'ya dağıtmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Damat Ferit'in bu yolla ulaşmak istediği amaçlardan biri değildir?

- A) İngilizlerle iyi ilişkileri korumak
- B) Millî Mücadele'yi engellemek
- C) Misakımillî Kararları'nın uygulanmasını engellemek
- D) Halkın Mustafa Kemal'e desteğini engellemek

16. Aşağıda Tekalif-i Millîye Emirleri'yle ilgili Türk basınında çıkan ilk haber verilmiştir.

Hâkimiyet-i Millîye Gazetesi

9 Ağustos 1921

Hamîyetli (Ulusunu Koruyan) Halkımız

Memleketten alçak düşmanı kovmak için fedâkarlık lazımdır.

Askerlerimiz cephede kanlarını dökerken bizim de burada varımızı yoğumuzu feda etme zamanımızdır. Bunun için hükûmetimizin bizden istedikleri;

1. Buğday, saman, un, arpa, fasulye, bulgur, nohut, çay, mum...
2. Her renkte çamaşırlık kumaşlar, çarık, potin, kösele, demir, nallık, yem torbası, kaşığı...
3. Bu yardımların vilayetteki Tekalif-i Millîye Komisyonlarına verilmesi beyan olur.

Ankara Tekalif-i Millîye
Komisyonu Başkanı İhsan Bey

Serpil Sürmeli, *Millî Mücadele'de Tekalif-i
Millîye Emirleri*, s. 82-83. (Düzenlenmiştir.)

Bu gazete haberinden yararlanarak Tekalif-i Millîye Emirleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk halkının ordusuna sahip çıkma, ulusunu koruma adına çıkarılmıştır.
- B) Türk halkının özverili davranması için çağrısıdır.
- C) Beslenme, giyim vb. ihtiyaçlar için Türk halkına ulaşan emirlerdir.
- D) Emirler bulundukları ilin komisyon başkanları tarafından çıkarılmıştır.

17. Atatürk, İbrahim Çallı'dan bir resim sergisi açmasını istedi. Sergide, *Zeybekler* adlı bir tablo Mustafa Kemal Paşa tarafından eleştirildi. Atatürk'ün "Biz karnımızı doyuracak ekmek bulamıyorduk, bu yağız at nasıl semirmiş böyle?" eleştirisi üzerine Çallı, hemen orada fırça ve boya alarak resimde görünen atı, cılız güçsüz bir ata dönüştürdü.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak hangisi söylenebilir?

- A) Millî Mücadele'den ressamlar da etkilenmiştir.
- B) Millî Mücadele'yi yansıtan eserler o günün şartlarına uygun resmedilmelidir.
- C) Yazarlar eserlerinden daha çok işgalcileri konu etmiştir.
- D) Eserlerde genellikle halkın ekonomik yapısı işlenmiştir.

18.

Mustafa Kemal Paşa mücadeleye atılmasaydı bu ülke kurtulamazdı. Anadolu'nun tehlikeye düşen yerlerinde; batıda, doğuda ve güneyde başlayan ve bir yurtsever düşüncenin ürünü olan zayıf direniş hareketleri, Mustafa Kemal Paşa tarafından birleştirilmeseydi her biri ayrı ayrı bastırılabilirdi.

Rauf Orbay'ın sözü Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğine örnek teşkil etmektedir?

- A) İnkılapçılığı
- B) Birleştiriciliği
- C) İleri görüşlülüğü
- D) Açık sözlülüğü

19. **I. Dünya Savaşı'nın;**

- I. sömürgecilik,
- II. ham madde arayışı,
- III. silahlanma yarışı

nedenlerinden hangilerinin doğrudan ekonomik nedenler arasında olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) II ve III.